

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendki-
vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlevéltár (városház,
Földszint 7. sz. ide küldendő
a kéziratok.)

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája, ide küldendő
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

A jog- és pénzügyi bizottságból.

A jog- és pénzügyi bizottság folyó hónap 22-én több fontos ügyet tárgyalt le. A bizottság tagjai szép számban jelentek meg és alaposan megvitaták az egyes kérdéseket.

A sámsoni vasút védőszalagja.

Vargha Károly tb. tanácsnok előterjeszti a város és a debreczen—sámsoni vasút között a nagyerdei védőszalagra vonatkozólag létrejött szerződést, melynek legfőbb pontja az, hogy a város a vasutesttől csak 10—10 méterre köteles a fákat kivágnatni, tehát nem husz méterre, mint ahogy a társaság előbb követelte.

Magoss György szívesebben menne abba bele, hogy 20 méteres védőszalag csináljanak, ugyanis csak az egyik oldalon kellene kivágnatni a fákat és ekkor az egész felelősség a vasutársaságé; míg ha csak 10 méteres védőszalagot létesítenek, minden felelősség a város nyakába szakad.

Márk Endre nem szívesen látja az erdőnek ily nagy területen való kipusztítását.

A bizottság szavazással úgy dönt, hogy elfogadásra fogja ajánlani a szerződést a közgyűlésnek.

Az előadó ezután előterjeszti a helyi vasút részvénytársaság azon kérelmét, hogy a debreczen—hajdúsámson—nyirbátori vasút végállomásának céljaira az Ispotály-laposon 4 hold 338 négyszögöl területet adjon a város, négyszögölként 8 koronáért, amit törzsrésztvényekkel egyenlít ki.

Fejér Ferenc dr. kijelenti, hogy semmi igyekezetet sem lát a részvénytársaság részéről arra, hogy helyi közlekedésével kielégítse a közönség igényeit. Addig ne hozzon a város újabb áldozatot ennek a részvénytársaságnak az érdekében, amíg a részvénytársaság hajlandóságot nem mutat rekompenciációra, tudniillik a kisvasutnak villamos vasúttá való alakítására.

Márk Endre is össze szeretné kötni a két dolgot. Addig vegyék le a napirendről.

Fejér Ferenc dr. javasolja, hogy a villamos vasut ügyével kapcsolatban és csak akkor tárgyaljon a város a kérdésben, mikor a nyirbátori vasút kiépítése megindul.

Magoss György dr. szerint nem lehet a két dolgot, a végállomás és villamos vasút ügyét összekötni. A helyi vasút és a nyirbátori vasút-részvénytársaság két külön jogi személy. Javasolja, hogy halasszák el a tárgyan való döntést addig, amíg a nyirbátori vasút ügye perfektuálva lesz és ne kössék össze a dolgot a villamos vasút ügyével.

A bizottság áttért ezután a nyomdavállalat költségvetésének tárgyalására.

A bizottság Márk Endre és Schwarcz Vilmos hozzájárulása után a költségvetést elfogadta.

A világitási vállalatok költségvetése.

Debreczeni Jenő igazgató terjesztette elő a villamos és gázvilágítás és a felszerelő üzetek költségvetését. A gázvilágítás öszes kiadása 398,850 koronára, bevételé 498,650 koronára tehető s így a tiszta haszon 98,800 korona. A villamos világítás kiadásaira 138,800 korona, bevételére 121,200 korona irányítottat elő s így a deficit 17,800-korona.

Márk Endre kérdi, miképen gondolja az igazgató, hogy közönségünk jó és olcsó világitási eszközöz jusson.

Debreczeni Jenő igazgató: Ma is oly olcsó a gáz nálunk, mint bármely más városban, kivéve Budapestet. A közel jövőben oly tervet fog előterjeszteni, mely kevés költséggel oly fontos újításokat fog tartalmazni, mely tetelesen olcsóbbá teszi majd a gázt.

A bizottság a javaslatot elfogadta.

A színházi diszlettár kibővítése.

A színházi bizottság javasolta a színházi diszlettár kibővítését. A főmérnök jelentése szerint az igazgató 800 korona bérösszeget fizetne ezen új raktáráért évente.

Márk Endre szépsézetit és tüzrendeseti szempontból nem helyesli a raktár építését, melylyel az igazgató kényelmét idéznék elő azzal, de annak semmi fontos célja nincs.

A bizottság Márk Endre javaslata folytán a színházi diszlettár költségét nem illesztek be a költségvetésbe.

A színház javítása.

Ezután a színház reparationális költségeiről, ablakok kicseréléséről és a tetőzet megjavításáról volt szó s erre 11 ezer korona irányoztatik elő.

Márk Endre a színházi butorokat is megjavíttatni, illetve kicserélni javasolja.

Aczél Géza: A színház butoraira már régebben 10,000 korona irányoztatott elő, de ezen összeg a város sok kiadásai miatt a multban nem folyósítottat.

Vecsey Imre elnök: Új színház telepítéséig az ügyet a napirendről levenni kéri.

A bizottság az előadói javaslatot fogadja el s 11,000 koronát vett fel a jövő évi költségvetésbe a színház reparationális költségeire.

A Kereskedő Társulat kérelme.

A Kereskedő Társulat a rendes 8000 korona segélyen kívül 3500 korona segélyt kér polgári iskolája számára. Az előadó javasolja a kért összeg megadását s ez a rendkívüli közgyűlés terhére menne.

A bizottság Fejér Ferenc dr. indítványával szemben, mely évi 10,000 korona rendes segélyben óhajta részesíteni, az előadó indítványa fogadatik el.

A Zenede kérelme.

A Zenede épületének kibővítése céljából 60,000 korona segélyt kér. Az előadó 10 éven keresztül 6000 koronás részletekben ezen összeget kiadni javasolja.

Márk Endre, Fejér Ferenc dr. és Aéczi Géza hozzászólása után a bizottság az előadói javaslatot elfogadja.

A költségvetés bírálatá.

A bizottság a költségvetést általánosságban elfogadta. Nagy vita keletkezett azon tétel körül, hogy a 108,000 korona pénztári maradvány átvitessék-e a jövő évi költségvetésbe. Roncsik Lajos főszámvévo, Poroszlay László és ifj. Schwarz Vilmos átvinni akarja. Márton Imre a kérdésnek ellene van.

A bizottság a főszámvévo javaslatát fogadta el.

A felügyelő-bizottság több tételt a bevételek rovataiban felelneli javasol. Összesen előirányozni javasol 39,000 koronát s leszállítana 4989 koronát s így az emelkedés körülbelül 34,010 korona. A többek közt emelik a világítási vállalat bevételét is, bár e tétel körül nagy vita keletkezett.

A kiadásokat is apasztották és növelték több helyen, hol a felügyelő-bizottság, hol pedig az egyes bizottsági tagok javaslatát fogadva el.

Ily módon átalakították a költségvetést s megbízták a főszámvévo, hogy a pótdátot ez alapon számítsa ki, amely körülbelül 15—18%, ra tehető.

A többi tárgyak a következő ülésre maradtak, amely valószínűleg hétfőn, folyó hó 26-án lesz.

A magyar gazdák vezére.

Télre vált őszi napon lelepleztek szerdán a dicsőült királyi és a nemzet Névtelen Kronikása emlékének szémszedságában egy ércszobrot, a gróf Károlyi Sándorét. A Városligetben, a mezőgazdasági múzeum udvarán áll e szobor, még helyével is hirdetve a küzdőteret, melyre merészen kiállott s melyen kora, kortársai s egy egész közvélemény ellenére is nagy sikereket birt kivívni, örök emlékü alkotásokat létrehozni s egy nagy nemzetet sorvasztó álmából felrúzni egyetlen férfiu, pusztán vas energiával, soha nem lankadó ügybuzgalomával és ritka fajszeretetével. A királyi vagyonnal rendelkező főur, nem személyes mágnáspassziójából, de kitűzött életcéllal, leszállt az élvezetek régiójából az elfeledett milliók vergődésének tanyájára, ott meglátta a kilindó kismembert, kit „huzott az ág is”, ki csak kűzködik és teng örömtelenül, kit a szegénység csak újabb robotba hajt, mikor menekéni törekszik tőle és nincs reménysége ösapái örökén, csak a vándorbotja. Közéje ment az elárvult magyar népnek s magához emelte. Karját nyújtotta neki s tanítva segítette: pillanatnyi alamizna helyett a nyomor forrását szüntette meg a népnél, a pénz- és áru-uzsorahitelt, mely pedig önmagával a nyomorba jutott néppel. Ezt rázta fel csügedt letargiájából, megtanította szétszórtan meddő erőinek fölismerésére, ez erők összegyűjtésére, a szövetkezésre. Ne koldul magyar nép, hanem állj össze s így segíts magadon, hiszen így erősebb vagy minden halatombnál és letiporsz minden ellenséget, megsemmisítesz minden szipolyozó nadályt, mely haladásodnak, boldogulásodnak életfáján rágódik. Lehe-

tellen, hogy kézt kézbe téve akkora őserőjű nép, mint a magyar, önerőjéből ne bírjon felvirágozni oly talajon, hol adva van neki minden kellék e boldoguláshoz. Apostoli hittel vallotta e tételt Károlyi Sándor s valóra váltásáért rögtön nekilátott a nagy munkának: meggyőzni előbb az egész nemzetet a nagy veszelýről, mely az árvasorsra hagyott kismembereket millióinak zöllesében rejlik az országra nézve: s aztán hatékony munkára serkenteni minden tényezőt az elhanyagolt népmilliók szeretettel teljes gondozása végett. Nagy, sőt heroszi munka volt ez akkor s rája sikerrel csak az vállalkozhatott, aki társadalmilag irigylet magas Irónuson ült, vagyionvilág senkiül nem függött, becsületet kristálytisztas s dereka meg nem hajlik. Melléje még őnzetlen férfi, vasakarutató és munkabíró, mindenek fölött pedig szereti hazáját és fáját. Ez volt Gróf Károlyi Sándor s ezért sikerült neki a vállalat, melyben felléptekor senki nem bizott, csak ő egymaga, melyet senki nem segített, csak üldözött, gyonyolt és — gyanusított. A manchesterizmus szabadon rabló korszakában merete kikiáltani a nemzetmentés jelszót: védjétek meg a népet, akit zsarol minden, s a bitangás szélére jutott kistsvayont állítsátok talpra, mert — mit a kismember elhagy, nem mivel: a földet — ez a nemzet veszti el; de melyhez tapad, minden termő holdban nemzetlentartó erő s hatalom van.

Az ellanyhult, sőt egyenest a nép ellen dolgozó társadalmi munkásságot kellett e célból fölébresztenie s nemes utra terelnie. Széchenyi s Kossuth óta evégből hazánkban senki annyit nem fáradozott, mint Károlyi Sándor. Miért választotta evégből ép a szövetkezési munkásságot? Mert meggyőződése volt, ami azóta köztudat, hogy a szétforgácsolt milliókban szunnyadó erők szerzetésével lehet megteremteni a népségítés legerősebb védő és támogató intézményeit. De még a szövetkezt sem volt végcélja: csak eszköze a nemzeti politika nagy feladatainak szolgálatában. Látta ugyanis Károlyi, hogy az elpusztult vidéki közép osztályt, melynek nemzetünk életünkben pótolhatatlan rendeltetése volt, régi erejében talpra állítani többé lehetetlen. Ennek a kihaló osztálynak sorait iparkodott hát új s egészséges elemekkel pótolni élte minden igyekezetével s ecélből akart a szövetkezetekkel s megbízható vezérekkel nevelni az elhagyott népek. Mírt a holnap ezivel szétoszlandó Károlyi-emléklapok szerkesztője, Buday Barna orsz. képviselő, találoan írja: „Károlyi a szövetkezésben látta a legjobb életiskolát, mely tanítványait anyagi téren rávezeti a sikeres védekezésre, értelmileg és erkölcsileg pedig magasabb feladatokhoz neveli az alsó osztályok haladóképes tagjait. A szövetkezésben látta az elárvult nép és a repedező nemzeti társadalom megváltó gondolatát. „Megindította” hát azt a társadalmi munkát, mely egészen új utat tört és új korszakot alkotott. Jelszóul tűzte ki: boldogulni anélkül, hogy másról valamit elvegyünk. Ettől az új jelszótól senki se hitte akkor sorsa jobbra fordulását, pedig mily régi s mily bölcs volt már akkor is e jelszó, más szavakban: a segítés magadon, az Isten is megsegít jelszava!

Károlyi hát a példaadás terére lépett. Szövetkezeteket alapított ő maga, melyekben összegyűjté és irányította a gyöngéket. Bemutatta az önszegély szervezett munkájának eredményét s ez — hatott. Lassan, de biztosan. Első évben mindössze két szövetkezet, de öt évre rá már 500 alakult. Ma csak a falusi hitelszövetkezetek száma felülmúlja a kétezret, a fogyasztási szövetkezetek pedig megközelíti az ezret. Másfél évtized keserves munkájába került ez s a teljes siker a nemes grófra is csak késő aggastyán korában mosolygott le. Akkorra érthette meg, hogy akik utja induló pontján csak megmosolyogták, derekán már legbuzgóbb elvtársai s leglelkesebb harcosai lettek; hogy a közvélemény, mely eleinte reakciós és antiszemita intenciókkal gyanúsította, utóbb már csaknem kivétel nélkül melléje állott; hogy a politika, mely csodálatos, ép a par excellence agrár Magyarországon — legjobban az agrikulturát a parasztot hanyagolta el, elsőrendű programpontjával tüzte ki — a magyar agrikulturna fővirágztatását s a paraszt védelmét; és hogy a kormány, melynek keblében Károlyi fölléptekor még csak külön földmivélsügyi tárca sem volt, ma az agrikulturna fejlesztésén buzog legnagyobb energiával s e téren aratja is legszebb, európaszerre híres sikereit. Végezetül pedig a törvényhozás is fontos változtatást s gardamaszámra alkotja a magyar földet s a kisemberek millióit segítő törvényeit. Egész Magyarországot gondolkozásában és jogfellegőségében valóságilag új korszakot nyitott meg az a kitartó munkásság s fáradhatlan agitáció, melynek a nemes gróf a magyar föld és népe érdekében egész életét és vagyonának csaknem felét áldozta. Maga a kormány, mely eladdig a merkantil uralom alatt állott, kényszerült megalkotni (Bánffy alatt) az Országos Központi Hitelszövetkezetet; hozott szövetkezeti törvényt; ezekkel segíti a szövetkezeteket; revidálta a kereskedelmi törvényt, ugyanazt a szabadságot biztosítja a fogyasztási és egyéb szövetkezeteknek, melyet a részvény-társaságok és kereskedők élveztek; fõlsegítette az idegen vámpiroktól kiszípolozott ruthén népet s fõlsegíti a székelyeket; felállította a határrendõrséget és korlátozta a bevándorlást; meghozatta az új végrehajtási s új uszjortörvényt, valamint revidálta a büntetõ-törvénykönyvet s most tetõzi be kísértet yédõ akcióját a homestead behozatalával.

Ezalatt szellemi vezére s legagilisabb irányítója lett a gróf a magyar gazdaközönségnek is. Felsõsorolhatatlan a munkássága s alkotása, amit a nemzet e legelső társadalmi osztálya felvirágztatására véghezvitt. A Tiszaszabályozás óriási munkáját, maga Kvassay Jenõ vallja be az Emléklapokban, mûszaki adminisztratív s pénzügyi feladataiban kizárólag Károlyi útmutatása nyomán lehetett közmegelegedésre befejezni. A Károlyi által alkotott „Gazdaszövetség” felvirágztatott „OMGE” s egész sereg más erkölcsös s anyagi gazdagság örök emlékei lesznek hatalmas egyéniségének. Emberbarát s népmûvelési alkotásainak száma pedig legió. Ő alapította az ország legelső gyermekmenhelyét, az istvántelki kertész- és

iparoképzõintézetet, a „Clarisseum” leánynevelõt, a fõthi menedékházat, a palotai aggok-menhelyét, a Károlyi-kórházat, a csongrádi és szegvári leánynevelõt, egy csomó legényegyletet, tanonc-egyeületet, számtalan templomot. Emellett naponta száz szegénynek adatott enni s évenként 150-et felruházott; azt se sokan tudják, hogy a szegedi árvíz alatt hónapokig népkönyhát s bölcsoédét tartott fenn a legnagyobb magyar városban. A sajtóra évenként százezer koronát költött legalább és se szeri, se száma más egyéb jótékonyágának, melyrõl azonban senki soha semmit nem tudott, mert még tulajdon újságjában is tilos volt írni rólok egy szót is. Így. Aztán nem csoda, ha a szegény, titokban áldást ösztõ fõur zsugori hirben állott, az a gróf Károlyi, aki 35 millió vagyonnyagott, de 15 milliót jótékony kedv költött.

Os. G.

A selyemtenyésztés emelkedése.

Ebben az esztendőben a selyemtenyésztés legszebb eredményt végzõdött. Összesen 200,000 kilogrammal nagyobb az idei selyemtermelés, mint volt tavaly és ez 500,000 koronával több keresetet jelent a termelõknek. Különben a magyar nép mindjobban megkedveli a selyemtermelést. Az idén 2300 magyar községben 75,000 család vállalt selyemtermelést, vagyis 13,000 családdal több, mint tavaly. Összesen termeltek 1,427,000 kilogramm gubót és ezrét a beváltásnál 2,965,000 koronát fizettek ki. A selyemtermeléssel kapcsolatban természetesen emelkedik a selyemfõnyõ ipar. A selyemfõnyõ gyárakban és raktárakban alkalmazottak keresete kitett 1,500,000 koronát, és ez utóbbi összeg még jelentékenyen emelkedni fog, ha az év végéig a számadatokkal elkészülnek. A termelõk kedvét fokozza, hogy a selyembubó beváltási ára emelkedett. De nagyobb árhullámzásról szó sincs, mert a kinstár, mely Magyarországon egyedül jogosított a selyembubó beváltására, nem nyereszkedik, sõt örül, ha többet fizethet, amennyiben ezt a külföldi selyemipari árak megengedik. A selyemtermelés nem jár nagy fáradsággal, azt a többi mezõt munka mellett minden megerõltetés nélkül elvégezhetik s alig tart az egész dolog '30 napig, s ebben alkalmazhatók gyermekek, õrög emberek, kik más munkát végezni ugy sem tudnak. Az alatt a 28 év alatt, amióta a székszárdi országos selyemtenyésztési felügyelõség mûködik, összesen 79,681,415 koronát kerestek a selyemtermelõk. A székszárdi intézet az idénõl kezdve csupán a magyarországi vármegyékbe terjeszti ki mûködését, mert a horvát kormány tavaly Nikollósban helyettes intézkedése folytán a horvát-szlavonországi selyemtenyésztés vezetését átadta két zagrabi banknak. Ez a két közkereseti társaság aztán miként fog boldogulni a selyemtermeléssel, az õ dolga. Mi itt csak fõljegyezzük, hogy a székszárdi intézet mûködésének utolsó esztendõjében, vagyis 1907-ben 542 községben 11,113 család foglalkozott Horvát-Szlavonországi területén selyembubó-termeléssel és 195,288 kilogrammot tett ki az évi termés, mely után a guboraktárakban kifizetett munkabérekkel együtt 513,882 koronát fizetett ki a magyar kinstár. Az idefõ horvát-országi selyemtermelés eredményérõl eddig nincs kimutatás.

Hirek

— Krematorium Budapestben. Körülbelül egy év elõtt Budapest fõváros tanácsa elhatározta, hogy egy krematorium felépítése érdekében a szükséges lépéseket megteszi. Azóta semmi sem történt. Ebbe azonban az Országos Hírtõrthamvasztó Egyesület nem nyugodhatott meg, és most már társadalmi uton fogja a kérdést megoldani. Kétségtelen, hogy magára a krematorium felépí-

tésére szükséges összeg hamarosan összegyűl és az egyesület a fővárostól egy 1000 négyszögölnyi terület jutányos áron való átengedését fogja kérni. Nagy erkölcsi jelentősége volna annak, ha a főváros elsőnek valósítaná meg hazánkban a krematóriumot, mert e példát számos vidéki nagyobb város is követné. Budapestben ezenfelül közgazdasági szempontból is rendkívül fontossággal bírna a krematórium üzembehelyezése, mert óriási és fölülte értékes temetői területek szabadulnának fel egyrészt, míg másrészt a monarchia minden részéből ide szállítanak az elharmvázandó holttesteket, ami az idegenforgalom jelentékeny föllendülését eredményezné.

— **Vízvezeték és csatornák S. A. Ujhelyt.** S. A. Ujhely város községére végleg elhatározta a vízvezeték és csatornázásra szükséges 1 millió korona költsön felvételét és a kezdeményező lépések megtételével a polgármestert bízta meg.

— **Városi téglaágyár Jászberényben.** Jászberény város községére megbizta a városi mérnököt, hogy a létesítendő városi téglaágyára tervet és költségvetést szeressen be.

— **A székesfehérvári vízmű építése** ügyében a városi vízvezeteki bizottságnak gróf Széchenyi Viktor főispán elnöklete mellett tartott értekezletén elhatározták, hogy a vízmű építéséhez művezetőtől Pazár István kir. mérnököt fogják ajánlani mintegy 3 évi időtartamra 30,000 K díjazás mellett. A próbafurások a város megejtette, most a végleges műcifurások következnek, mert a város vertikális vízvezeték létesítése mellett mintegy 100,000 koronát remél megtakarítani.

— **Az O. M. G. E. részéről** hoztam juttatott statisztikai adataiból sajnosan gyözködtem meg arról, hogy a magyar gazdaságsadalom, részint alapítalan előlételet folytán, részint a hazai érdekek nem megfelelő méltatása miatt, mellőzve a hazai beszerzési forrásokat, külföldi cégeknek tizenhárom millió koronára értékű gazdasági gépet és eszközöt szerez be. Mint arra hivott tényezőhöz fordulok, hogy a gazdákak a télen rendezni szokott gazdasági kurzusokon a magyar gyári beszerzési forrásokra hívják föl. A miniszter egyben hazai mezőgazdasági gépjárművel jegyzékét teszi közzé, s hogy e tekintetben minden jogosult érdek kielégíttessék, fölkerítte a kereskedelmi minisztert, hogy a már rendelkezésre áttadott cékjegyzékét a létesülő új és ajánható gyári vállalatokkal időnként egészítse ki. A kereskedelmi kormány készségesen siet a földmívelésügyi miniszter hazafias intenciói támogatására és újabban létesült vállalatokkal együtt harmadonégyszer beszerzési forrást jelölt meg, amai elég nagy választék arra, hogy a magyar gazda itthon vegyen gazdasági gépet és eszközöt, s ne adjá pénztét ilyenért külföldre.

— **Kilátótorony Pécsen.** A pécsi Mecsek-Egyesület munkásságának koronájaként a pécsi Mecsek egyik legmagasabb pontjának tetőjére, a Misinára keszes kilátótoronyt építtetett, amelyet múlt hó 13-án avattak fel. A toronyt a Mecsek-Egyesület már a millenniumi évben akarták fölállítani, — mintegy örökemlékül a magyar nemzet életében oly fontos mozzanatra. Ez a terv azonban akkor nem sikerült, mert az egylet pénzügyi viszonyai nem engedték meg egy nagyobb szabású kilátó építését. Ugy tudjuk, nincs ma az országban ilyen kilátótorony s külföldi nagy városok is büszkék lehetnének erre az alkotásra. A torony építészeti szempontból is formás, kedves alkotás és dicséret a tervező műépítés, Károlyi Emil zsenialitását. A torony alapzata 470×470 méter; az első emelet 1410 m., a felső pedig 185 méter magasságban van a föld színétől. A toronynak az erkélyig terjedő magassága 5 egyforma emeletre van osztva, amelyek mindegyikéről kényelmes lépcsőzet vezet a föltte levő emeletre. A közlekedést az erkélyről a tetőzetre egy 15 m. átmérőjű kis mellékatornyban elhelyezett vasáthalépcső biztosítja.

A felső karzat 9 négyzetméter alapterülettel bír s 20—25 személynek ad kényelmes nézőhelyét, míg a terraszon körülbelül 40 látogató fér el. Az egyes emeleteken padok lesznek elhelyezve kényelmes pihenőül a fáradt sétálókak. A torony összes falazata a helyszínen bányászott kőből készült; a karzatok mennyezete és a mellékatorny vasbeton s a torony korlátja kovacsolt vasból készült.

— **Idegen nyelvű tanfolyamok a tisztviselőknek.** Bárczy István dr. fővárosi polgármester a körrendeletet adott ki, amelyben tudatja a tisztviselőkkel, hogy a töl folyamán idegen nyelvű tanfolyamokat akár a tisztviselők részére nyitni. A főváros közigazgatásának korszerű fejlesztése, — így szól a körrendelet, — amelyhez a polgárok életbe vágó érdekei fűződnek, csak egy remélhető, ha a hivatalnokai kar magát, ugyancsak a modern nagyvárosi igazgatás igényeivel lépést tartva, szüntelenül tovább képezi. Hogy erre megfelelő módok és segítő eszközök is álljanak rendelkezésre, ennek érdekében széleskörű intézkedéseket kíván életbe léptetni, kezdeményező lépésül pedig — a tanács hozzájárulásáva — a jelen rendeletben körülírt német, angol francia tanfolyamok megindítását tervezi. A tanfolyamokra, amelyeknek költségeit a főváros viseli, a főiskolai végzettségű bíró tisztviselők jelenkezhetnek s csak azok vehetnek részt az összes kurzuson, akik a haladásra való késztetelen eredményt tudnak felmutatni.

Hirdetés.

A néh. Kiss Áron püspök halálával megüresedett lelkészi állásnak meghívás útján betöltését Egyházközösgünk presbitériuma az E. T. II. t.-c. 9. §-a alapján az egyház-közösg többiségének hangulatára támaszkodva határozottan kimondotta és erre a lelkészi állásra Erőss Lajos urat, a tisztántúli ref. egyházkerület megválasztott püspökét nevezte meg meghívás útján megválasztandónak. Ennek folytán esperes ur az E. T. II. t.-c. 11. §-a alapján a meghívás útján való lelkészválasztás ez évi október hó 26-ik napját — hétfőt tüzte ki és a választásra a küldöttség magalakítása iránt intézkedett. Ennélfogva értesítenek egyházunk választó tagjai, hogy a meghívás útján való lelkészválasztás ez év október hó 26 napján, hétfőn, dél-élt 9 órakor. ref. egyházunk nagytantermében veszi kezdetét, mikor az E. T. II. t.-c. 12. §-a értelmében, ha a megjelölt jogosult választók Erőss Lajos urnak a megválasztott tisztántúli egyházkerület püspökének meghívása mellett nyilatkoznak és nem lesz legalább tíz olyan választó, aki a meghívást ellenezné, az egyházmegyei megbízottak az illető jelöltet megválasztott lelkésznek jelentik ki. Ha pedig legalább tíz jogosult választó a meghívást ellenzi: az egyházmegyei megbízottak a választók névjegyzéke alapján azonnal titkos szavazást rendelnek el, amelyben a jelölt meghívást óhajtok „igen“-nel, az azt ellenzők „nem“-mel szavaznak.

A netaláni titkos szavazás a következő két helyen történik:

a) az egyház tanácstermében Egyház-tér 17. sz., ahol a Csapó-, Péterfia- és Hatvan-utcai választók;

b) a felsőbb leányiskolában Kossuth-u. 33. sz. ahol a Piac-, Varga és Kosuth-utcai választók, továbbá a külsőségeken lakók szavaznak.

Debreczen, 1908 október hó 16.

A presbyterium elnöke.